

Pyhäjoen kunnan työsuojelun toimintaohjelma 2026 - 2029

Henkilöstötoimikunta 26.5.2026

Yhteistoimintaryhmä 1.6.2026

Kunnanhallitus 8.6.2026

Sisällysluettelo

1.	Työsuojelun ja työsuojelusuojeluohjelman tarkoitus, tavoite ja vastuut.....	1
2.	Työsuojeluorganisaatio.....	1
2.1	Työsuojelutoimikunta eli yhteistoimintaryhmä.....	1
2.2	Työsuojelupäällikkö.....	2
2.3	Työsuojeluvaltuutetut.....	2
3.	Työsuojelun toimintaverkosto.....	2
4.	Työsuojelun viranomaistoiminta.....	3
5.	Työolosuhteiden, työtapojen ja työyhteisön tilan seuranta	3
6.	Työterveyshuolto	4
7.	Henkilöstön opastus ja perehdyttäminen.....	4
8.	Työtapaturmien, ammattitautien ja vaaratilanteiden tutkinta	4
9.	Häirintä	4
10.	Riskien ja vaarojen arviointi	4
11.	Vaaratilanteet (Läheltä piti -tilanteet).....	5
12.	Kehittämiskohteet ja – tavoitteet toimintaohjelmakaudella	5
13.	Ohjelman toteuttamisen seuranta ja päivitys.....	5

1. Työsuojelun ja työsuojelusuojeluohjelman tarkoitus, tavoite ja vastuut

Työsuojelun toimintaohjelmassa määritellään kunnan työsuojelun yleiset toimintatavat, periaatteet ja tavoitteet sekä työsuojeluvastuut ja –tehtävät.

Työsuojelu on jatkuva prosessi, jossa tarkkaillaan työympäristön tilaa ja työolosuhteissa tapahtuvia muutoksia, pyritään ennakoimaan muutosten vaikutuksia ja korjaamaan epäkohtia. Tehokas työsuojelu on järjestelmällistä ja se perustuu työpaikan vaarojen arviointiin ja laadittuihin suunnitelmaan, ohjelmiin ja menettelyohjeisiin kuten tämä ohjelma, siihen perustuva vuotuinen toimintasuunnitelma, työterveyshuollon toimintaohjelma ja esimerkiksi varhaisen välittämisen malli

Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot. Myös työhyvinvoinnin kehittäminen on keskeinen osa työsuojelua.

Työturvallisuuslain 738/2002 mukaan: *”Työnantajalla on oltava turvallisuuden ja terveellisyyden edistämiseksi ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseksi tarpeellista toimintaa varten ohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset (työsuojelun toimintaohjelma).”*

Työpaikan työsuojelu on osa jokapäiväistä työelämää. Kunnan jokaisella työyhteisön jäsenellä on omalta osaltaan vastuu työsuojelun toteuttamisesta. Työnantajalla on kokonaisvastuu työsuojelusta. Työnantajaa edustaa työpaikalla esihenkilö, jolla on myös tiedotusvastuu työsuojelukysymyksistä.

Työsuojelun tavoitteena on tukea henkilöstön työkykyä, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä poistaa työolojen haittoja. Henkilöstön työssä jaksamiseen on erityisesti kiinnitettävä huomiota ja se on esihenkilöiden tärkeimpiä tehtäviä.

Työsuojelu vaatii toteutuakseen sen, että tunnetaan työpaikan työolojen nykytila: työviihtyvyys, työilmapiiri, ergonomia ja fyysinen työympäristö, työkykyyn vaikuttavat tekijät.

2. Työsuojeluorganisaatio

2.1 Yhteistoimintaryhmä (työsuojelutoimikunta)

Pyhäjoen kunnan työsuojelun valvontalain ja –asetuksen sekä kunnallisen alan työsuojelu- ja työympäristösopimuksen tarkoittamana toimikuntana toimii vuosina 2026–2029 kunnan yhteistoimintaryhmä. Siinä ovat edustettuina kunnan henkilöstötoimikunta, ammattijärjestöjen edustajat ja työsuojelu.

Tehtävät:

- Valmistelee työsuojelun toimintaohjelman ja laatii siihen perustuvan vuosittaisen toimintasuunnitelman
- Seuraa työsuojelun toimintaohjelman toteutumista
- Seuraa läheltä piti -tilanteita, työolojen tilaa ja kehitystä sekä tekee kehittämissuhteita työnantajalle
- Käsittelee työterveyshuollon KELA-korvaushakemuksen

2.2 Työsuojelupäällikkö

Pyhäjoen kunnan työpaikan työsuojelupäälliköksi on nimetty Osmo Heikkala.

Tehtävät:

- Perehtyy työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja -ohjeisiin
- Tutustuu työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja ryhtyy toimiin havaitsemansa epäkohdan tai puutteen korjaamiseksi esihenkilön kanssa.
- Osallistuu työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun
- Osallistuu työsuojelutarkastuksiin ja – tutkimuksiin
- Osallistuu päihdesuunnitelman laatimiseen

2.3 Työsuojeluvaltuutetut

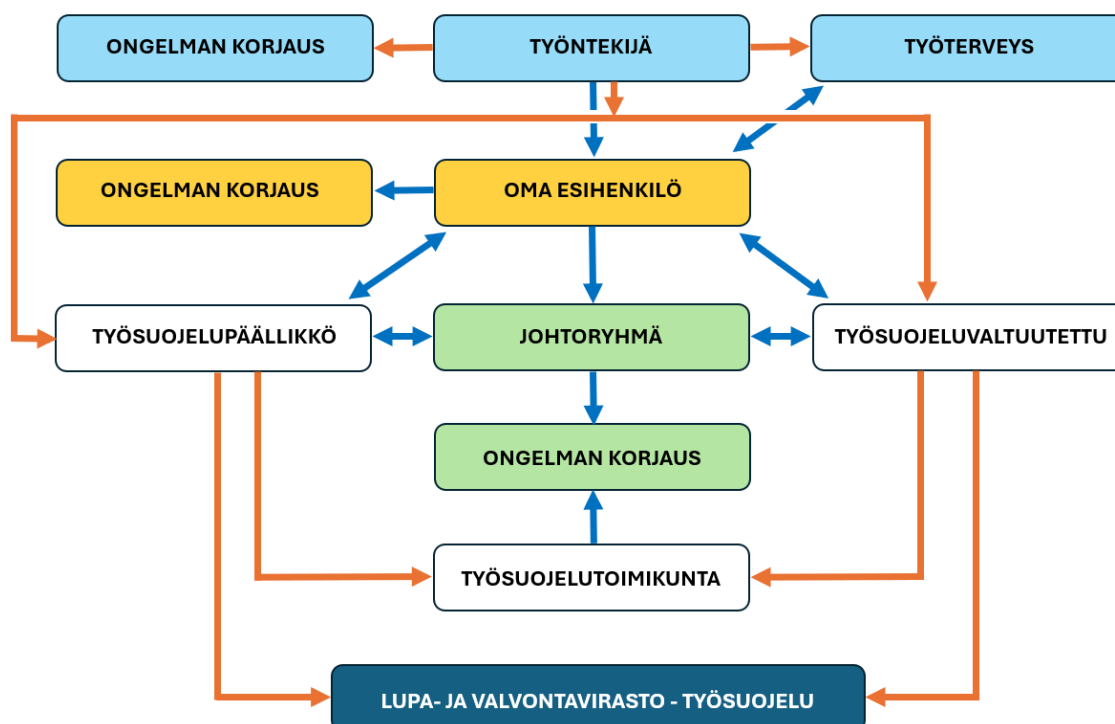
Työsuojeluvaltuutettuna kaudella 2026–2029 toimii Sami Malinen, varahenkilönä Johanna Karjaluo – Pisilä.

Tehtävät:

- Perehtyy työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja –ohjeisiin
- Tutustuu työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja ryhtyy toimiin havaitsemansa epäkohdan tai puutteen korjaamiseksi esihenkilön kanssa.
- Osallistuu sovitulla tavalla työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun
- Osallistuu tarvittaessa työsuojelutarkastuksiin ja – tutkimuksiin
- Osallistuu päihdesuunnitelman laatimiseen

3. Työsuojelun toimintaverkosto

Työsuojelu on eri toimijoiden kokonaisvaltaista toimintaa. Toimijoina ovat työpaikan työsuojeluorganisaatio, työterveyshuolto, työpaikan ulkopuoliset asiantuntijat, kuten työsuojelu- ja muut viranomaiset, vakuutuslaitokset, työsuojelututkimus, -rahoitus, -koulutus ja -tiedotus sekä yksittäiset asiantuntijat.

Esihenkilön työsuojeluvastuu perustuu hänen päätöksenteko- ja toimivaltuuksiinsa ja pohjautuu työturvallisuuslakiin. Vastuualueita voidaan kuvata yleisesti seuraavasti:

Työnantajan vastuulla on:

- Aineelliset edellytykset kuten tuotantovälineiden ja -tilojen turvallisuus, joista on huolehdittava jo suunnittelu- ja investointipäätösten yhteydessä.
- Toiminnalliset edellytykset kuten riittävän pätevien esihenkilöiden valinta ja selkeän tehtäväjaon vahvistaminen ja yleisvalvonta.

Työyhteisön esihenkilön vastuulla on:

- Koneiden ja laitteiden kunnan valvonta
- Turvallisten työmenetelmien ja henkilösuojainten käytön valvonta
- Työnopastus ja perehdyttäminen

Työntekijöiden velvollisuutena on:

- Ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- Varovaisuuden noudattaminen
- Omasta ja muiden työntekijöiden turvallisuudesta huolehtiminen
- Vaaroista ilmoittaminen
- Suojeluvälineiden puutteista ja vioista ilmoittaminen
- Suojeluvälineiden käyttö
- Läheltä piti -tilanteista ilmoittaminen

4. Työsuojelun viranomaistoiminta

Työsuojelun viranomaisia ovat sosiaali- ja terveysministeriön ja Lupa- ja valvontavirasto (LVV).

Työsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa työturvallisuuslain noudattamista ja muita työsuhdetta koskevia määräyksiä. Ensimmäinen tavoite on varmistaa, että työ Suomessa on tervettä, turvallista ja reilua.

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa mm. työsuojelulainsäädännön ja kansallisen työsuojelupolitiikan valmistelusta. Lisäksi se ohjaa LVV:n toimintaa. Se myös valmistaa ja myy työsuojelujulkaisuja. LVV neuvoo työnantajia, miten työpaikalla voidaan hoitaa työsuojeluasioita omatoimisesti ja miten työsuojeluasiat ovat yhdistettävissä työpaikan muihin toimintajärjestelmiin. Toisaalta ne valvovat säännösten noudattamista mm. työsuojelutarkastuksin.

5. Työolosuhteiden, työtapojen ja työyhteisön tilan seuranta

Työolojen seuranta kuuluu kaikille kunnan palveluksessa oleville henkilöille, erityisesti esihenkilöille. Työntekijöiden tulee ilmoittaa havaitsemistaan laitteiden vioista sekä turvallisuutta ja terveellisyyttä uhkaavista vaaroista vastuussa oleville esihenkilölle ja työsuojelupäällikölle (Läheltä piti -ilmoitukset, linkki kunnan intrasivulta).

Henkisen työsuojelun tavoitteena on edistää yksittäisten työntekijöiden ja työyhteisön hyvinvointia. Henkistä jaksamista tuetaan mm. varmistamalla työyhteisön sisäisen tiedonkulun toimivuus sekä TYKY-toiminnalla.

6. Työterveyshuolto

Työterveyshuoltolaki (1383/2001) tuli voimaan 1.1.2003. Lain tarkoituksena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä, työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta, terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran erivaiheissa.

Työterveyshuollon kanssa laaditaan yksityiskohtainen toimintasuunnitelma vuosittain. Pyhäjoen kunnan työterveyshuollosta vastaa Terveystalo.

7. Henkilöstön opastus ja perehdyttäminen

Uusille työntekijöille on annettava ennen työn aloittamista tiedot työpaikasta ja sen toimintatavoista työsuojelu- ja työsuhteasioissa. Perehdyttämistä varten Pyhäjoen kunnalla on henkilöstöopas, joka toimii perehdyttämisohjeena.

8. Työtapaturmien, ammattitautien ja vaaratilanteiden tutkinta

Työtapaturmat ja ammattitaudit tutkitaan työterveyshuollossa ja sieltä ohjataan tarvittaessa jatkotutkimuksiin. Lisäksi selvitetään niihin johtaneet syyt. Vakavien tapaturmien tutkinta suoritetaan esihenkilön johdolla työsuojelun kanssa yhteistyössä. Tarvittaessa käytetään asiantuntijoita esiin tulleiden ongelmien syiden selvittämisessä ja ratkaisemisessa. Kaikista työtapaturmista tehdään työtapaturmailmoitus vakuutusyhtiölle esihenkilön kanssa viipymättä (10 arkipäivän sisällä).

9. Häirintä

Työturvallisuuslain (738/2002) 28 §:n mukaan: *”Jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa hänen terveydelleen haittaa tai vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, työnantajan on asiasta tiedon saatuaan käytettävissään olevin keinoin ryhdyttävä toimiin epäkohdan poistamiseksi.”*

Epäasiallista kohtelua työssä työtovereiden, yhteistyökumppaneiden tai muiden taholta kartoitetaan säännöllisesti toteutettavissa työhyvinvointikyselyissä ja kehityskeskusteluissa.

10. Riskien ja vaarojen arviointi

Työnantaja vastaa vaarojen selvittämisestä ja arvioinnista ja voi valita menetelmän, joka sopii työpaikalle parhaiten. Vaarojen arvioimisessa on tärkeää ottaa huomioon työympäristön jatkuvan seurannan ja tarkkailun järjestäminen sekä arvioinnin päivittäminen.

Vaarojen arviointi edellyttää, että työpaikan johto sitoutuu siihen varmistamalla resurssit arvioinnin toteuttamiseen ja arvioinnin pohjalta tehtäviin toimiin. Työntekijöiden osallistuminen on tärkeää erityisesti vaarojen tunnistamisvaiheessa.

Pyhäjoen kunnassa riskien- ja vaarojen arviointi on suoritettu LVV:n ohjeistuksen mukaisella riskienkartoituslomakkeella v. 2026.

11. Vaaratilanteet (Läheltä piti -tilanteet)

Vahinkojen ehkäisyssä on tärkeää saada tietoa kaikista läheltä piti -tilanteista, sekä työssä havaituista vaaroista ja poikkeamista. Pyhäjoen kunnalla läheltä piti -tilanteet ilmoitetaan intrassa olevan linkin kautta.

Läheltä piti -tilanne on sellainen, josta olisi voinut seurata

- työtapaturma tai ammattitauti
- vahinkoa ympäristölle tai luonnolle
- omaisuusvahinko

Vaara on tekijä tai olosuhde, joka voi saada aikaan haitallisen tapahtuman.

Poikkeama on seuraus määräysten tai ohjeiden vastaisesta toiminnasta.

Vaaratilanteiden ja läheltä piti -tilanteiden ja poikkeamien systemaattinen käsittely edellyttää, että on olemassa prosessi niiden käsittelyyn ja että tämä prosessi on kaikkien työntekijöiden tiedossa.

12. Kehittämiskohteet ja – tavoitteet toimintaohjelmakaudella

- Työsuojeluorganisaation toimintamallien ja -kulttuurin kehittäminen
 - Selkeytetään työsuojelun vastuut ja roolit
 - Tiedotetaan muuttuneista ja ajantasaisista työsuojelukäytännöistä
- Vaarojen kartoituksen ja riskien arvioinnin toimintamallien kehittäminen
 - Seurantapalaverit yksiköissä
 - Riskien ja vaarojen arviointi joka yksikössä ajan tasalle ja erityisolosuhteet huomioiden
- Työhyvinvoinnin edistäminen
 - Maksuton kuntosali
 - Osastokokoukset ja esihenkilöinfot
- Työtapaturmien ja läheltä piti- tilanteiden raportointi- ja selvityskäytäntö
 - Esihenkilöiden koulutus
 - Huolehditaan työtapaturma ja läheltä piti- tilanteiden jatkotoimista
 - Ilmoitukset käsitellään yhteistoimintaryhmässä
- Perehdyttämisohjeen päivittäminen ohjeistuksen muuttuessa

13. Ohjelman toteuttamisen seuranta ja päivitys

Työsuojelun toimintaohjelmaa päivitetään työsuojeluorganisaation toimintakausien vaihtuessa tai tarvittaessa.